



Силабус курсу

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА ВІРМЕНІЇ

Освітньо-професійна програма «Комп'ютерна інженерія»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність: 123 «Комп'ютерна інженерія»

Рік навчання: 1, Семестр: 1

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська та вірменська

Керівники курсу: к.іст.н., доцент Торосян Джаваір

Контактна інформація: j.torosyan@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія та культура Вірменії» передбачає ґрунтовний аналіз походження вірменського народу, становлення та еволюцію держави, роль різних верств у житті суспільства. Особлива увага звертається на періоди існування самостійної вірменської державності, аналізується причини її втрати. Характеризуються закономірності та особливості політичних, соціально- економічних і національно-духовних змін у Вірменії нового часу.

Дисципліна побудована на нових методологічних підходах, що виключають одновимірність історичного процесу, характеризуються плюралізмом історіософських засад. Взято на озброєння цивілізаційний підхід до періодизації історії вірменського народу, з'ясування суспільно-політичних явищ, згідно з яким визначається доба історичного розвитку не тільки об'єктивно-матеріальними, а й ідейно-духовними, культурологічними факторами, не лише реально існуючим співвідношенням станових, класових сил, але нагромадженого в процесі розвитку та існуючого уявлення про світ, соціальні цінності, стереотипи поведінки. Історія вірменського народу та його культура висвітлюється у тісному взаємозв'язку із світовою історією, особливо Західної Європи. Матеріал орієнтується на пошук місця Вірменії у світі та вивчає вплив світової історії на національну.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Результати навчання	Завдання / способи контролю
Тема 1. Проблеми походження та формування вірменського народу. Стародавні державні утворення Вірменського нагір'я. Розташування, кордони, річки, озера Вірменського нагір'я. Історичний поділ Вірменії. Питання генеалогії вірменського народу. Ранні державні утворення.	Уміти визначати мету та завдання курсу «Історія та культура Вірменії». Знати його структуру, предмет та зміст. Засвоїти основні терміни і поняття. Розуміти процес становлення і розвитку людського суспільства. Перші держави на вірменських землях. Розселення, державний лад, розташування, побут і вірування.	Поточне опитування

Тема 2. Політичне та соціально-економічне життя Ванського (Біанілі-Урартуського) та Єрвандунського царств. Створення і зміцнення Ванського царства. Ванське царство, наймогутніша держава Середньої Азії. Занепад і падіння Ванського царства. Стан держави. Паруйр Нагапет. Єрванд I Сакавакяц. Тігран Єрвандян. Вірменія у складі Акеменінської імперії. Вторгнення Олександра Македонського.	Простежити основні тенденції формування Ванського та Єрвандунського царств як держав вірменського народу. Уміти аналізувати внутрішню і зовнішню політику вірменських царів. Визначити причини їх занепадів. Знати особливості історичних подій.	Поточне опитування
Тема 3. Вірменія часів Арташесянської династії. Проголошення Арташесянського царства. Арташес I. Тігран Великий. Занепад і падіння Арташесянського царства.	Уміти визначати основні етапи політичної історії Вірменії за часів Арташесянського царства та її історичне значення. Особливості правління.	Поточне опитування
Тема 4. Вірменія часів царства Аршакуняц. Національно-визвольна боротьба вірмен V ст. Заснування Аршакунінської династії у Вірменії. Аршакуни у III-II століттях до н.е, Трдат III Великий і проголошення Християнства державною релігією. Царі Аршак I і Папа Римський. Занепад і падіння Аршакунів.	Знати особливості правління Аршакунінської династії. З'ясувати умови та стан розвитку національно-визвольної боротьби вірмен. Утворення та проголошення Християнства державною релігією у Вірменії.	Поточне опитування
Тема 5. Вірменія часів династії Багратунів. Відновлення незалежності Вірменії. Ашот I. Могутність та зміцнення незалежності країни. Малі царства. Занепад і падіння царства Ані. Стан держави.	Аналізувати процес відновлення незалежності Вірменії при династії Багратунів. Охарактеризувати наслідки зміцнення незалежності країни. Знати причини та наслідки утворення малих царств. Виникнення і занепад царства Ані: особливості стану держави.	Поточне опитування
Тема 6. Кілікійська Вірменія. Виникнення та зміцнення влади Рубінян. Антивізантійська боротьба. Проголошення Царства. Становлення династії Хетумянів. Вірмено-монгольська та вірмено-мамлюцька боротьба. Послаблення і занепад. Стан держави.	Уміти розкрити сутність періоду Кілікійська Вірменія, його причини та наслідки для держави. Аналізувати причини антивізантійської вірмено-монгольської та вірмено-мамлюцької боротьби. Влада Рубінянів та влада Хетумянів: особливості правління.	Поточне опитування
Тема 7. Визвольні рухи вірмен у 17-18 ст. Діяльність делегації Католикоса Акопа Джугаєці. Програми Ізраєля Орі про визволення Вірменії.	З'ясувати мету, засоби й механізми визвольних рухів вірмен. Проаналізувати внутрішні реформи Акопа Джугаєці щодо способів звільнення вірмен. Причини та наслідки визвольного руху.	Поточне опитування
Тема 8. Східна Вірменія у складі Російської імперії. 1804-1813 рр., 1826-1828 роки Російсько-перські війни. Туркманчайський мирний договір. Утворення Вірменської області. 1806-1812, 1828-1829 роки Російсько-турецькі війни. Адріанопольський договір. Переселення західних вірмен у Східну Вірменію.	Розглянути умови перебування вірменських земель у складі Російської імперії. Причини та наслідки російсько-перських війн. Умови примирення та передумови виникнення Вірменської області. Знати основні події російсько-турецьких війн та результати Адріанопольського договору.	Поточне опитування

Тема 9. Російсько-турецька війна 1877-1878 рр. Інтернаціоналізація вірменського питання. 1877-1878 роки Російсько-турецька війна. Сан-Стефанський договір і вірменське питання. Берлінська асамблея та інтернаціоналізація вірменського питання.	Розглянути наслідки Сан-Стефанського договору для вірмен. З'ясувати особливості вірменського національно-культурного та територіального збереження на початку XIX ст.	Поточне опитування
Тема 10. Вірменський народ у роки Першої світової війни. Реалізація турецького плану геноциду вірмен. Кавказький фронт Першої світової війни і вірмени. Добровільний рух. Великий геноцид вірмен. Виникнення вірменської діаспори.	Вірменські землі у роки Першої світової війни. Особливості добровільного руху вірмен задля визволення Західної Вірменії. Знати причини та умови Великого геноциду вірмен, наслідки.	Поточне опитування
Тема 11. Утворення Першої Республіки Вірменія. Травневі героїчні бої. Проголошення першої Республіки Вірменія. Внутрішнє і зовнішнє життя. Травневе повстання. Турецька навала.	Передумови утворення Республіки Вірменія: геополітична ситуація в країні. Розгортання масового повстання у Вірменії. Знати основні битви за Вірменію.	Поточне опитування
Тема 12. Вірменське питання на Паризькій конференції: Севрський договір. Позиція вірменських делегацій на Паризькій конференції з питання про єдину і незалежну Вірменію. Вірменське питання на конференції в Сан-Ремо: Севрський договір і Вірменія.	Знати зміст вірменської політики, спроби вірмен здобути незалежність через міжнародні установи. Аналізувати становище вірмен в окупації турецькою владою. Знати особливості розвитку вірменської національної ідентичності міжвоєнного періоду.	Поточне опитування

Тема 13. Падіння Першої Республіки Вірменія. Радянська Вірменія 1920-1945 рр. Вірменія у сфері політики Радянської Росії і Кемалійської Туреччини. Турецько-вірменська війна: радянізація Вірменії.	Причини розпаду Першої Республіки Вірменії. Встановлення радянського режиму на території Вірменії. З'ясувати труднощі післявоєнної відбудови. Суперечливість культурного життя Вірменії в умовах війни та післявоєнної відбудови.	Поточне опитування
Тема 14. ПІДНЕСЕННЯ АРЦАХСЬКОГО РУХУ. Початок арцахського руху. Різанина вірмен і вимушена еміграція з Азербайджану. Розвиток руху і позиції ВРСР і СРСР. Збройний етап визвольної боротьби. Декларація про проголошення незалежності Нагорно-Карабахської Республіки.	Знати особливості поглиблення системної кризи тоталітарного режиму (репресії щодо вірмен та вимушена еміграція). Сутність арцахського руху. Розглянути період вірменської історії у Декларації про незалежність Нагорно-Карабахської Республіки. З'ясувати суперечливість культурного і духовного життя Вірменії в другій половині XX ст.	Поточне опитування
Тема 15. Проголошення незалежності Республіки Вірменія. Декларація про проголошення незалежності Республіки Вірменія. Проведення референдуму про незалежність. Розпад СРСР. Регулювання внутрішнього і зовнішнього життя.	Аналізувати основні проблеми Вірменії на шляху державного будівництва. Знати особливості формування сучасної вірменської культури. Визначити етапи та результати референдуму про незалежність Вірменії початку XXI ст.	Поточне

У процесі вивчення даної дисципліни використовуються наступні способи оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час здачі заліків та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вірменська історія: питання, з найдавніших часів до наших днів, Єреван, 2000.
2. Історія вірменського народу, Єреван, 2012.
3. Мелік-Бахсян С. Історія Вірменії. з найдавніших часів до 18 століття, Єреван, 1993.
4. Мелік-Бахсян С., Джерелознавство вірменської історії, Єреван, 1996.
5. «Історія Вірменії» академічний багатотомник, №. 2-4, Єреван, 2010-2018.
6. Карапетян М. Вірменія 1912-1920, Єреван, 2003.
7. Карапетян М., Геворкян Е., Радянська Вірменія 1920-1991, Єреван, 2007.
8. Парсамян В., Арутюнян Ш., Історія вірменського народу (1801-1978), Єреван, 1979.
9. А. Мелконян, Історія Вірменії, Єреван, 1998.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Мелконян А. Нариси вірменської історії, Єреван, 2018.
2. Вірменія в документах міжнародної дипломатії та радянської зовнішньої політики (1828-1923), Укладачі: Я. Кіракосян, Р. Саакян, Єреван, 1972.
3. Акопян А., Радянська Вірменія в період відновлення народного господарства (1921-1925), Єреван, 1955.
4. Арутюн К., Участь вірменського народу у Другій світовій війні (1939-1945), Єреван, 2004.
5. Г. Гарібджанян, Німеччина, вірменське питання та геноцид вірмен (1878-1918), Єреван, 2001.
6. О. Погосян, З історії Васпуракана, Єреван, 1990.
7. Байбурдян В. Світова торгівля та іранські вірмени в 17 столітті, Тегеран, 1996.
8. Левон Вардан, Податки в Османській і Перській імперіях (І століття), Єреван, 2004.
9. Р. Матевосян, Державний устрій і адміністративний порядок Багратуняна Вірменії, Єреван, 1990.
10. Тер-Гевондян В., Кілікійська Вірменія та арабські країни Близького Сходу 1145-1226, Єреван, 1994.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.armenianhouse.org/armenian-history-am.html
2. www.by.wikipedia.org/wiki/
3. www.gitelig.am
4. www.e-armenians.com
5. www.findarmenia.com/arm/history
6. www.freebooks.do.am
7. www.fliphtml5.com/

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)